

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2078/2020
07.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Ивица Радоњић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Властимир Михајловић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5134/19 од 12.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 07.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5134/19 од 12.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину П 233/17 од 04.07.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужилци на име накнаде, за период од 06.03.2007. године до 20.10.2016. године, исплати износ од 1.407.000,00 динара, са законском затезном каматом од 06.03.2017. године до исплате, док је тужбени захтев за исплату износа преко досуђеног до траженог износа од 1.610.000,00 динара, са законском затезном каматом, одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име трошкова поступка исплати износ од 201.380,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 5134/19 од 12.12.2019. године, првостепена пресуда је преиначена у усвајајућем делу става првог и ставу другом изреке, тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити се наводима ревизије одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у ванбрачној заједници од 1999. до 2001. године, из које имају заједничко дете ћерку ВВ рођену ...2000. године. Након престанка заједнице живота странака мал. дете наставило је да живи са мајком.

Тужени је правноснажном пресудом Основног суда у Неготину П2 274/16 од 23.12.2016. године, обавезан да на име свог доприноса за издржавање мал. детета плаћа износ од 14.000,00 динара месечно почев од 21.10.2016. године па убудуће док за то постоје законски услови. У периоду пре доношења наведене пресуде тужени није доприносио издржавању мал. детета, већ је то чинила само тужиља, па тужбом у овој правној ствари тужиља потражује накнаду за издржавање детета за период од 06.03.2007. године до 21.10.2016. године, од када је обавеза издржавања утврђена судском одлуком.

Тужиља је запослена. Нема другу имовину нито других лица према којима има обавезу издржавања. Тужени живи и ради у иностранству, са новом супругом, са којом има мал. дете. Не оспорава тврдњу тужиље да није доприносио издржавању мал. ВВ, али је истакао приговор застарелости потраживања.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применом материјалног права из чланова 72. и 165. Породичног закона и члана 371. Закона о облигационим односима оценио да је неоснован приговор застарелости потраживања и према утврђеним месечним потребама мал. детета у спорном периоду, имајући у виду и износ накнаде за издржавање детета у хранитељској породици, обавезао туженог да тужиљи исплати износ од 1.407.000,00 динара, са законском затезном каматом од подношења тужбе до исплате.

Другостепени суд је оценио да тужиљи не припада право на накнаду за дато издржавање, ни у смислу одредбе члана 165. Породичног закона ("Службени гласник РС", бр. 18/2005, 72/2011, 6/2015), ни по основу правила о стицању без основа, прописаних одредбама члана 210.-218. Закона о облигационим односима, због чега је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев одбио, као неоснован.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Чланом 73. Породичног закона прописано је да родитељи имају право и дужност да издржавају дете под условима одређеним овим законом, а чланом 154. став 1. истог закона је прописано да малолетно дете има право на издржавање од родитеља.

Према члану 160. став 1. истог закона, издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Одредбом члана 165. истог закона прописано је да лице које је фактички давало издржавање, а није имало правну обавезу, има право на

накнаду за учињено издржавање од лица које је по овом закону било дужно да даје издржавање. Ако је више лица истовремено било дужно да даје издржавање, њихова обавеза је солидарна. Одредба члана 166. став 5. Породичног закона прописује да уколико је више лица истовремено дужно да даје издржавање, њихова обавеза је подељена.

Из цитираних законских одредби произлази да за разлику од захтева за издржавање, по коме се новчана обавеза увек одређује за период убудуће, право на регрес представља право лица, које је без правне обавезе подмиривало у прошлости нечије трошкове издржавања, да захтева накнаду за дато издржавање од лица које је по закону било дужно да даје издржавање. Ради се о имовинскоправном захтеву чија висина се одмерава према фактички датим средствима за издржавање, а не ретроактивном применом досуђеног износа издржавања. Када је више лица по закону било истовремено дужно да даје издржавање, они одговарају трећем лицу солидарно за учињене трошкове издржавања. Међутим, између лица која су истовремено по закону дужна да дају издржавање, као у конкретном случају, не примењују се правила о солидарним обавезама, јер је њихова обавеза заједничка и подељена и зависи, између осталог, и од могућности сваког дужника посебно.

У конкретном случају, до доношења пресуде Основног суда у Неготину П2 274/16 од 23.12.2016. године, којом је тужени обавезан да плаћањем одређеног месечног износа доприноси издржавању заједничког мал. детета, тужиља је, као мајка, својим средствима издржавала заједничко мал. дете, а није лице које нема правну обавезу издржавања свог детета. Напротив, она ту правну обавезу има на основу члана 68, 73. и 154. Породичног закона. Смисао правила из члана 165. став 1. Породичног закона је да право на регрес има треће лице које фактички плаћа издржавање иако нема законску обавезу, што није ситуација у конкретном случају јер родитељи имају законску обавезу да издржавају своју децу. Стога тужиља нема право регреса од туженог, не само по основу правила из Породичног закона (који је уредио односе родитеља и деце - обавезу издржавања), већ ни по основу правила о стицању без основа (члан 210-218. Закона о облигационим односима), како је то правилно оценио другостпени суд.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић